

Nunatsinni Nakorsaaneqarfik

Nunatsinni Nakorsaaneqarfiup Peqqinnissaqarfimmi meeqqanik akiuussutissiisarneq pillugu ilitsersuusaa

Nakorsanut, meeraaqqerisunut, peqqissaasunut, juumuunut il.il.
Nutarterneqartog: 1. marts 2023

Imarisai

Meeqqanik akiuussutissiisarnerup siunertaa	2
Nappaatit tuniluuttut ataatsimut isigalugit	2
Akiuussutissiisarnermi iliuusissat	3
Akiuussutissat ataasiakkaat	3
TB-mut akiuussutisaq – BCG	3
Tingulluummut hepatitis B-mut akiuussutissinneqarneq	4
Toqqusaarluummut difteri – noqarnermut tetanus – ilummoornermut pertussis – nukillaarnermut polio – nualluummullu /hib akiuussutissiineq- Pentavac	6
Toqqusaarluummut difteri – noqarnermut tetanus – ilummoornermut pertussis – nukillaarnermut polio akiuussutissiineq- Tetravac ...	6
Pneumokokkinut akiuussutissiineq- Prevenar-13	7
Mæslingimut/ morbilli, savarnermut/ parotitis aappaluararermullu/rubella (MFR) akiuussutissiineq-MMR Vaxpro	8
Humant papillomvirusimut (HPV) akiuussutissiineq-Gardasil 9	8
Aappaluararneq (MFR) – MMR VaxPro	10
Kingunerluutit nalinginnaasut	10
Atorneqarfissarinngisai nalinginnaasut	11
Nalunaarsuineq	11
Akiuussutisseeriaatsit	11
Ilanngussaq 1: Akiuussutissiisarnermut najoqqutassatut takussutissiaq	14

Meeqqanik akiuussutissiisarnep siunertaa

Kalaallit Nunaanni meeqqanik akiuussutissiisarneq, meeqqanut tamanut nappaatinut tuniluuttunut arlalinnut nappaatinullu tuniluuttunut navianaateqangaatsiartunut akeqanngitsumik neqeroorutaavoq. Inuit ataasiakkaat inuiaqatigiillu illersornissaat tamatumani siunertaavoq. Meeqqat akiuussutissinneqartut amerliartornerat ilutigalugu tunillaasinnaasut ikiliartussapput. Taamaammat innuttaasuni akiuussutissinneqarsimasut sapinngisamik amerlanerpaajunissaat anguniagaavoq.

Nappaatit tuniluuttut ataatsimut isigalugit

Nunatsinni meeqqat nappaatinut tuniluuttunut aqqaneq marlunnut ukuusunut akiuussutissinneqarnissaat neqeroorutaavoq:

Sakiilluut Tuberkulose (TB) bakterissamik quersortitsisinnaasumik sakissakkullu ippiortitsisinnaasumik nualluummullu assingusunik ersiuteqartitsisinnaasumik, aammali puat ameraasaagut qaratsallu ameraasaagut navianaatilimmik aseruutsitsisinnaasumik patsiseqarpoq.

Tinguklut aseruuttoorneq Hepatitis B tassaavoq tappiorannartoq virus, navianaatilimmik tinguklut aseruutitsisinnaasoq, tingummik suliuunaarsitsisinnaasoq, anigugassaangitsumik tingulluuteqalersitsisinnaasoq tingukkullu kræfteqalersitsisinnaasoq.

Toqqusaarluut difteri qinngami toqqusaanilu bakterissamik, toqqusaanik neqitanillu qalippertitsisumik patsiseqarpoq, Taanna peruluutaasumik inuunermullu navianaatilimmik anersaartuutitigut toqqusaakkullu aseruuttoortitsisinnaavoq. Tamatuma saniatigut tartut ajoquserneqarsinnaapput, sianiutit sunnerneqarsinnaallutik kiisalu uummammi nukinnilu kingunerluuteqartitsisinnaalluni.

Noqarneq tetanus ikikkut aseruuttoorneq bakterissamik patsiseqartoq inuunermut navianaatilimmik noqartitsisinnaasoq, aammattaarli timip pisataanik arlalinnik sunniisinnaasoq inuunermullu navianaateqarsinnaasoq.

Illumoorneq bakterissamik quersulersitsisartumik aammali puat sulluini aseruutitsisinnaasumik puakkullu aseruuttoortitsisinnaasumik patsiseqarpoq. Taanna pingaartumik meeraaqqani peruluutaasinnaavoq.

Nukillaarneq polio tappiorannartumik virusimik nualluummut influenzamut assingusunik ersiutilimmik aammattaarli nukillaarnermik navianaatilimmik anniarnermillu kiisalu anigugassaangitsumik nukillaarnermik nassataqarsinnaasumik patsiseqarpoq.

Hib (Hæmophilus influenzae type b) patsiseqartumik aseruuttoorneq puatsigut aseruuttoornermik, torluup matusaataagut aseruuttoornermik, inoorlaanilu meeraaqqanilu qaratsap ameraasaagut aseruuttoornermik kinguneqarsinnaavoq.

Pneumokokkit tappiorannartut bakterissat puatsigut aseruutsitsisinnaasut, aakkut aseruuttoortitsisinnaasut qaratsallu ameraasaagut aseruuttoortitsisinnaasut. Pneumokokkit pingaartumik meeraaqqani peruluutaasinnaapput.

Mæslingerneq virusimik kissarululersitsisartumik, quersortitsisumik, nuatsitsisumik, isinut ippiuutaasumik aniornititsisumillu patsiseqarpoq. Taanna puatsigut- imal. qaratsakkut aseruuttoornermik anigugassaangitsumillu qaratsakkut ajoqusernermik nassataqarsinnaavoq.

Savarneq virusimik qinersinik nualiorunik pullalersitsisartumik kissarneqalaalersitsisartumillu patsiseqarpoq. Taanna qaratsap ameraasaagut aseruuttoormik imal. issukkut aseruuttoormik nassataqarsinnaavoq.

Aappualarneq virusimik kissarneqalaalersitsisumik, qinersinik suanngartitsisumik aniorninititsisumillu patsiseqarpoq. Qaammatit siulliit pingasut naartunermi tunillatsinneq katatsinermik naartulluunniit ajoquserneqarneranik kinguneqarsinnaavoq.

HPV (Humant Papillomvirus), tassaavoq virus, nappaammut ersiuteqarpasinngitsaq niviarsiaqqanili kinguaassiuutitigut unngunitsisisinnaasoq kingornalu illissap paagut kræfteqalersitsisinnaasoq.

Akiussutissiisarnermi iliuusissat

Meeqqat pilertornerpaamik pissusissamisoormerpaamillu akiussutississinnaanissaannut, akiussutissiinermut najoqqutassap malinnissaa innersuussutaavoq. Najoqqutassami innersuussutaasumit siusinnerusukkut akiussutissiisoqartariaqanngilaq, akiussutissallu tamakkiisumik sunniuteqassappata akiussutissiinernut piffissat akunniliussat eqquutinneqassallutik.

Akiussutissiinernut najoqqutassamit kingusinaartoqassappat amigaatigisat piaarnerpaamik akiussutissiissutigineqartariaqarput. Akiussutissiinerit aallaqqaataaniit aallartinneqanngisaannassapput.

Akiussutissiinerit peqqinnissakkut sullissisunut ilinniarteqqaakkanut suliakkiunneqarsinnaapput.

2022-imi marsip ulluisa aallaqqaataanni toqqusaarlumut/diferi, noqarnermut/stivkrampe, ilummoormerut/kighoste, nukillaarnermut/polio kiisalu tingukut aseruuttoormerut hib-infektion akiussutissanik nutaanik atuisoqalerpoq. Statens Serum Institut naapertorlugu akiussutissat piusimasut atorlugit akiussutissiinerit aallareriikkaat nutaanut ikaarsaarluni nanginneqarnissaat ajornaquteqanngilaq. Tingukut aseruuttoormerut / Hepatitis B akiussutissiineq siornatigut akiussutissani ilaasimagaluarpoq. Tamatuma kingorna immikkut akiussutissiissutiginnissaa ajornaquteqanngilartaaq. Taamaammat ilitsersuummi matumani, ikaarsaarnermi meeqqat ilaasa akiussutissanik siuliani atukkanik aallarniuteqarsimasut, akiussutissap tullinnguuttup allamik ilisarnaateqarnera pillugu pissutsit immikkut ittut [nassuiaatigineqassanngillat](#).

Meeqqanik akiussutissiisarnermut najoqqutassiaq ilitsersuutip matuma naggataaniippoq.

Akiussutissat ataasiakkaat

Tulliullugit akiussutissiinermi najoqqutassami akiussutissat ataasiakkaat, tamatumunngalu atatillugu qaqugu qanorlu ililluni akiussutissiisariaqarneq kiisalu arlaannik immikkut maluginiagassaqaarnerisooq nassuiarneqassaaq.

TB-mut akiussutisaaq – BCG

Akiussutisaaq qaratsap ameraasaagut aseruuttoormerut TB-mik patsiseqartumut TB-illu puanniit timip sinneranut siaruaannissaanut pitsaaliuinerut sunniuteqarnerpaavoq. TB-mik patsiseqartumik qaratsap ameraasaagut aseruuttoorneq meeqqani atugaanerummat, meeqqat piaartumik TB-mut akiussutissinneqarnissaat pingaaruteqarpoq. Akiussutissap BCG-ip meeqqani - inuusuttuaranngulernissap (aqqanilinniit-aqqaneq marlunnik ukioqalernissap) tungaanut illersuutaanera uppersilluarneqarsimavoq pitsaasuullunilu. BCG-ip inersimasuni TB-mut ilumut illersuutaanera uppersineqanngisaannarpoq.

Akiuussutissaq BCG (Bacille-Calmette-Guerin), tassaavoq TB-p bakteriea sanngiillisaq.

Piffissaq akiuussutissiivissaq

Inoorlaat akiuussutissinneqassapput. Meeqqat aqqaneq marluk pallilugit ukiullit sionatigut akiuussutissinneqarsimangitsut TB-millu tunillatsissimangitsut (IGRA-test), akiuussutissinneqarnissaat innersuussutaavoq. Innersuussut meeqqanut nunatsinni qaammatit arfinillit sinnerlugit najugaqarallartussanut atuuportaaq.

Nappaammut akiuussinnaassutsip sivissusaa

Akiuussutissiineq minnerpaamik ukiuni qulini tamakkiingikkaluamik TB-mut illersuutaassangatinneqarpoq

Kapuineq annertussiliinerlu

Talikkut/assaqqukkut amip ikiagut kigaatumik akiuussutissiisoqassaaq. Meeqqani inersimasunilu kapisiffissatut innersuussutaasoq tassaavoq talimi assaqqup silataa tungaani ammut pingajorarterutaata missaani nukiup musculus deltoideusip ataatungaani ikkusimaffiata nalaa. Itivallaamik (orsup ikiagut) kapisinikkut ajuartoqalersinnaammat, ilinniartinneqarsimasut periusissamillu ilikkarsimasut kisimik akiuussutissiinnaapput. Imm. kapiseriaatsinut tunngasoq takuuk.

Akiuussutissiineq annikitsumik sap. ak. sisamat arfinillillu akornanni mamittussamik ikeqalersitsisarpoq annikitsumilli qilerunititsisarluni.

Kapuut ataasiartagaq tunullannartuigaq 1,0 ml naatumik kapuutitalik (25-26 G) atorpeqassaaq.

Annertussusissaraa meeqqanut aqqaneq marlunnik inorlugit qaammatilinnut: 0,05 ml meeqaanullu aqqaneq marlunnik qaammateqalereersimasunut: 0,1ml.

Atorneqarfissarinngisai

Akiuussutissaq "uumassuseqarmat" meeqqani napaammut akiuussinnaassusaat akornutilinni ilaatigut meeqqani timip akiuussinnaassusaanik annikillsitsisunik nakorsartittuni atorneqaqqusaanngilaq. Takuutaaq imm. atorneqarfissarinngisanut tunngasoq nalinginnaasoq.

Meeqqat inorlutik inuusut

Meeqqat inorlutik inuusut inunngornerminni annikitsumik oqimaassusillit - allanik soorlu nappaatinik, oqimaalliarunnginnermik imal. nakorsaatitormik akiuussutissiinissaq akornutissaqanngippat- BCG-mik akiuussutissinneqarsinnaapput. Inorlutik inuusunik akiuussutissiinissami (sap ak. 28-issaanni sioqqulluguluunniit inuusuni) anersaartorunnaarsinnaaneq kiisalu nal. ak. 48-72-illu akornanni anersaartormik nakkutilliinissamik pisariaqartitsineq naliliivigisariaqarpoq. Naalungiarsunni taakkunani akiuussutissiiner up iluaqutitaa annertummat, akiuussutissiinissaq nangaassutigineqartariaqanngilaq kinguartinneqartariaqaraniluunniit.

Tingulluummut hepatitis B-mut akiuussutissinneqarneq

Akiuussutissaq, meeqqani inuiaqatigiinni tunillatsissinnaasuni imal. meeqqani arnaat hepatitis B-mik tingummikkut aseruuttoornilinni, hepatitis B virusimik patsiseqartumik tingukkat aseruuttoorsinnaanermut illersuutaavoq. Akiuussutissaq Engerix B, hepatitis B virusip qaleruaaniittumik HBsAgmik timimi akiuussutissiortitsisumik salitamik teknologi nutaaq atorlugu suliamik akoqarpoq.

Akiuussutissaq meeqqanut tamanut- arnaat HbsAg-positivnutaaq- akiuussutissap tamatuma saniatigut hepatitis B immunglobulinimik (HBIG) kapitittussanutaaq- atorneqarsinnaavoq.

Piffissaq akiuussutissinneqarfissaq

Pingasoriarluni meeqqap qaammateqalinnginnerani, pingasunik qaammateqalernerani tallimanillu qaammateqalernerani akiuussutissiisoqassaaq. meeqqap napparsimmavimmiit angerlannginnerani siullermik akiuussutissiisoqassaaq (nal. ak. 24-it 48-illu siulliit iluanni pitsaanerpaassaaq).

Hepatitis B immunglobulin (HBIG) akiuussutissarlu inunngornermiit nal. ak. aqqaneq marluk qaangiutinnginnerini ataatsikkut kapputigineqassapput.

Meeqqat inunngortut arnaat HbsAg-positivusut, qulaani akiuussutissiinerit pingasut pineqartut saniatigut, aqqaneq marlunnik qaammateqalernerminni sisamassaannik akiuussutissinneqassapput.

Nappaammut akiuussinnaassutsip sivissusaa

90%-it sinneqartut pingajussaa kapitereernerup kingorna inuunerup sinnera akiuussutissinneqassangatinneqarput.

Kapisineq annertussusiliinerlu

Quttoqqap nukiisigut akiuussutissiisoqassaaq. Nukiip Musculus vastus lateralisip qeqqata nalaa (quttoqqap saneraa qulleq) kapisiffissatut innersuussutaavoq.

Hepatitis B immunglobulin (HBIG) tingukkullu aseruuttoornermut akiuussutissaq immikkut kapputigineqassapput.

Akiuussutissap annertussusissaaraa 0,5 ml.

Atorneqarfissarinngisai

Takuuk imm. atorneqarfissarinngisanut tunngasoq nalinginnaasoq.

Meeqqat inorlutik inuusut

Engerix B-mik akiuussutissinneqarnissamut oqimaassutimik annikinnerpaaffiliinissaq tunngavissaqanngilaq. Taamaallitut inorlutik inuusut annikitsumik oqimaassullit, - allanik soorlu nappaatinik, oqimaallartunnginnermik imal. nakorsaatitornermik akiuussutissiinissaq akornutissaqanngippat, Engerix B-mik akiuussutissinneqarsinnaapputtaaq.

Inorlutik inuusuni (<2000 g) arnaat HbsAg-positivusuni, nal. ak. aqqaneq marluk qaangiutinnginnerini Engerix B mik siullermik akiuussutissinneqartuni, meeqqap nappaammut akiuussinnaassusaa annikissinnaammat, akiuussutissaq taanna akiuussutissiinernut najoqqutassiamiittunut ilanngunneqassanngilaq. Meeqqat taakku ataatsimik qaammateqalerpata Engerix B-mik saniatigut akiuussutissinneqartariaqarput.

Toqqusaarluummut difteri – noqarnermut tetanus – ilummoornermut pertussis – nukillaarnermut polio – nualluummullu /hib akiuussutissiineq- Pentavac

Akiuussutissaq tallimanik differimut, noqarnermut, ilummoornermut, nukillaarnermut nualluummullu Hib-imut (Haemophilus influenza type b) illersuutaasunik akoqarpoq.

Akiuussutissaq (Pentavac) differitoksoidimik, tetanustoksoidimik, ilummoornermut akiuussutissiortitsisunik, poliovirusimik sanngiillisitamik (IPV) type 1, 2 aamma 3-mik haemophilus influenzae type b polysaccharidimillu tetanusproteinimut atasumik akoqarpoq.

Piffissaq akiuussutissiivissaq

Meeraq pingasunik, tallimanik aqqaneq marlunnillu qaammateqalerpat akiuussutissiisoqassaaq.

Siullermik aappasaanillu akiuussutissinneqarnerup minnerpaamik qaammatinik marlunnik akunneqarnissaa, aappasaanik pingajusaanillu akiuussutissinneqarnerup qaammatinik arfinilinnik akunneqarnissaa pingaaruteqarpoq.

Timimi virusinut bakterissanullu akiuussinnaalersitsisut meeqqap arnaminit pissarsiaasa, akiuussinnaassutsip akiuussutissamut qisuariannissaa akornusersinnaamassuk, inunngornermiit qaammatit pingasut qaangiunneranni aatsaat akiuussutissiisoqartariaqarpoq.

Nappaammut akiuussinnaassutsip sivilissusaa

Tunngaviusunik pingasunik akiuussutissinneqareermermi differimut, noqarnermut, ilummoornermut nukillaarnermullu akiuussutissaq minnerpaamik ukiuni tallimani illersuutaasinnaasutut isigineqarpoq. Taamaammat meeqqat tallimmiineranni nangeqqinneqassaaq, (takuuk differimut – noqarnermut – ilummoornermut – nukillaarnermut (sakkortusaammik)) akiuussutisseeqqinneq. Qaratsap ameraasaagut aseruuttoornermut torlullu matusaataagut aseruuttoornermut Hib-bakteriamik patsiseqartunut, nappaammut akiuussinnaassuseq inuuneq naallugu atasinnaasutut isigineqarmat, taanna tallimanik ukiulinnik akiuussutissiinermi ilaangilaq.

Kapuineq annertussusiliinerlu

Tunngaviusumik akiuussutissat pingasut taakku siffissap nukiisigut kapuutigineqassapput. Kapitiffissatut innersuussutaasoq tassaavoq nukiip musculus vastus lateralisip qeqqa (quttoqqap saneraa qulleq).

Akiuussutissap annertussusissaaraa 0,5 ml.

Atorneqarfissarinngisai

Takuuk imm. atorneqarfissarinngisanut tunngasoq nalinginnaasoq.

Toqqusaarluummut difteri – noqarnermut tetanus – ilummoornermut pertussis – nukillaarnermut polio akiuussutissiineq- Tetravac

Akiuussutissaq (Tetravac) sisamanik akoqartoq differimut, noqarnermut, ilummoornermut nukillaarnermullu/polio meeqqanik Pentavac-imik tunngaviusumik akiuussutissitanik akiuussutisseeqqinnermut (sakkortusaatitut) atorneqartarpoq. Nappaatinut taakkununga sivilissusumik illersorneqarsinnaanissaaq qulakkeerniarlugu taamaaliorqartarpoq.

Piffissaq akiuussutissiivissaq

Meeraq tallimanik ukioqalerpat akiuussutisseeqqittoqassaaq. Tunngaviusumik akiuussutissinneqareermermi piffissap qanorluunniit siviutigisup kingorna akiuussutisseeqqinnermi ataasiaannarluni akiuussutissiisoqassaaq.

Nappaammut akiuussinnaassutsip sivissusaa

Tallimanik ukiulinnik akiuussutisseeqqereernerup kingorna differimut, noqarnermut illumoernernullu akiuussinnaassuseq ukiut tallimat qilillu akornanni siviussuseqarsinnaasorineqarpoq. Nukillaarnermut akiuussutisseeqqinneqareernikkut illersuutaanera siviisoorujussuuvoq immaqalu inuuneq naallugu attanneqarsinnaalluni.

Kapisineq annertussusiliinerlu

Talimi assaqqup nukiisigut akiuussutissiisoqassaaq. Assaqqumi tuip nukissuata (musculus deltoideus) qeqqani qattunersaa kapisiffissatut innersuussutaavoq.

Akiuussutissap annertussusissaraa: 0,5 ml.

Atorneqarfissarinngisai: Takuuk imm. atorneqarfissarinngisaanut tunngasoq nalinginnaasoq.

Pneumokokkinut akiuussutissiineq- Prevenar-13

Akiuussutissaq meeqqani marlunnik ukioqalersimangitsuni qaratsap ameraasaagut aseruuttoornermut, aakkut aseruuttoornermut, puatsigut aseruuttoornermut siutikkullu aseruuttoornermut pneumokokkinik patsiseqartunut pitsaaliutaavoq.

Akiuussutissaq (Prevenar-13) pneumokokkit assigiinngitsut 13-it qaleruaannit proteinimut atassusikkamik akoqarpoq.

Piffissaq akiuussutissiivissaq

Meeraq pingasunik, tallimanik aqqaneq marlunnillu qaammateqalerpat akiuussutissinneqassaaq.

Nappaammut akiuussinnaassutsip sivissusaa

Tunngaviusumik annertussusit pingasut akiuussutissiisutaareernerisigut aseruuttoornermut navianaatilinnut pneumokokkinik assigiinngitsunik 13-inik patsiseqartunut, minnerpaamik ukiuni sisamani illersuutaasinnaasorineqarput. Meeqqani ukiuminnik aappeereersuni pneumokokkinik patsiseqartumik nappariataarneq qaqutigoortuuvoq.

Kapisineq annertussusiliinerlu

Akiuussutissaq quttoqqap nukiisigut kapuutigineqassaaq. Nukiup musculus vastus lateralis-ip qeqqa (quttoqqap saneraata qulaa) kapisiffissatut innersuussutaavoq

Akiuussutissap annertussusissaraa: 0,5 ml.

Atorneqarfissarinngisai

Takuuk imm. atorneqarfissarinngisanut tunngasoq nalinginnaasoq.

Mæslingimut/ morbilli, savarnermut/ parotitis aappaluararermullu/rubella (MFR) akiuussutissiineq-MMR Vaxpro

Akiuussutissaq meeqqat nappaataannut tuniluutiaqisunut mæslinginut, savarnermut aappaluararermullu navianaatilinnik kingunerluuteqarsinnaasunut illersuutaavoq. Meeqqat ataasiakkaat annertuumik illersornerisa saniatigut, nappaatit taakku inuiaqatigiinni tuniluutilersinnaanerisa pitsaalinissaa, akiuussutissiinermi siunertaavoq.

Akiuussutissaq (M-M-R vaxPro) mæslingip, savarnerup aappaluararermullu virusiinik sanngiillisitanik akoqarpoq.

Piffissaq akiuussutissiivissaq

Meeraq aqqaneq marlunnik qaammateqalerpat kiisalu ukiuminik sisammiippat akiuussutissineqassaaq. Arnap naartunerani meeqqap pissarsiarisimasinnaasaanik timimi akiuussinnaalersitsisoqartillugu akiuussutissap sunniutaa nalorninarmat, meeraq aqqaneq marlunnik qaammateqalersinnagu akiuussutissiisoqartariaqanngilaq.

Immikkut ittunik pisoqartillugu, tuniluuttumik nappaalasoqartillugu imal. nunanut allanut mæslingerfiusartunut angalanermi, qulaaluanik qaammatillit pallillugit (qaqutiguinnaq arfinilinnik qaammatilinnik) akiuussutissiisoqarsinnaavoq. Meeqqat sulii aqqaneq marlunnik qaammateqaleratik siullermik akiuussutissineqartut, 15-inik qaammateqalereernerminni akiuussutisseqqinneqartariaqarput. MFR sisamanik ukiulinnut tamanut, meeqqap tamatuminnaga akiuussutissineqareersimanera imal. nappaatit taakku arlaannik arlalinnilluunniit tunillatsissimasorinerat apeqqutaatinnagu, akiuussutissiisutiginetassaaq

Nappaammut akiuussinnaassutsip sivilissusaa

Marloriarluni akiuussutissineqareernerminni nappaammut akiuussinnaassuseq inuuneq naallugu attanneqarsinnaasorineqarpoq.

Kapisineq annertussusiliinerlu

Talimi assaqqup nukiisigut akiuussutissiisoqassaaq. Assaqqumi tuip nukissuata (musculus deltoideus) qattunersaa kapisiffissatut innersuussutaavoq.

Akiuussutissap annertussusissaraa: 0,5 ml

Atorneqarfissarinngisai

Akiuussutissaq "uumassuseqarmat" meeqqani nappaammut akiuussinnaassusaa akornutilinni ilaatigut meeqqani timip akiuussinnaassusaa annikillitsisunik nakorsartittuni atorneqaqqusaanngilaq.

Takuutaaq imm. atorneqarfissarinngisanut tunngasoq nalinginnaasoq.

TB-mut akiuussutissineqarsimasuni akiuussutissat taakku marluk uumassusilinnit sanngiillisitaneremata - ulloq taanna ataatsikkut kapuutigineqanngippata qaammat ataaseq qaangiuppat aatsaat akiuussutissiisoqassaaq.

Humant papillomvirusimut (HPV) akiuussutissiineq-Gardasil 9

HPV 16-imut HPV 18-imullu attuumassutilinnik illissap paagut kræftinnguussinnaasunik allannguuteqarnissamut illersuinissaq kinguaassiutitigullu unnguninnissamut annikillitsisinnissaa, akiuussutissiinermi siunertaavoq.

Akiussutissaq (Gardasil 9) qalerussap proteiniinik pingaarutilinnik qulaaluanik HPV-inik assigiinngitsuneersunik- taakkunannga arfineq marluk illissap paagut kræfteqalersinnaanermut illersuutaasunik, kingulliillu marluk pingaarnertut kinguaassiuutitigut unguninnermut illersuutaasunik- akuinik virusimut assingusunik salilluakkanik akoqarpoq.

HPV-mut akiussutissiineq tunillatsittut 10%-ii HPV-inik allanik akiussutissami ilaangitsunik patsiseqarmata, tamanna illissap paagut kræfteqalersinnaanermut misissortittarnissamut pisariaqartitsinermik allannguinnilaq.

HPV-mut akiussutissinneqarnissaq maanna nukappiaqqanut neqeroorutaangilaq.

Piffissaq akiussutissiivissaq

Akiussutissinneqarnissaq niviarsiaqqanut ukioq taanna aqqaneq aappiussanut tamanut neqeroorutaavoq. Tunillatsinnginnermi tassalu suli atoqateqartalinninnermi HPV-mut akiussutissinneqarnerup sunniutaa annertunerpaassaaq. Niviarsiaqqanut aqqaneq marlunnik ukioqarnerminni assigiinngitsunik patsiseqartumik akiussutissinneqanngitsunut 18-iliinissap tungaanut akeqanngitsumik akiussutissinneqarnissamut neqeroorut atuuppoq.

Nalinginnaasumik maleruagassat makkuupput:

Niviarsiaqqat siullermik akiussutissinneqarnermi 15-it inorlugit ukiullit marloriarlutik- minnerpaamik qaammatinik annerpaamillu qaammatinik 13-inik akunnilerlugit- akiussutissinneqassapput. Akiussutissinneqarnerit siulliit marluk qaammatit 13-it sinnerlugit akunneqarpata, tamatigut pingasoriarlutik akiussutissinneqarnissaat innersuussutaavoq. Aallaqqaataaniilli aallartittoqanngisaannassaaq. Taamaassappat akiussutissiinerit aappaassaat pingajussaallu minnerpaamik qaammatinik pingasunik akunneqassapput.

Niviarsiaqqat siullermik akiussutissinneqarnerminni 15-ileereersimasut pingasoriarlutik akiussutissinneqassapput.

Akiussutissinneqarneq siulleq aappaallu minnerpaamik qammammik ataatsimik akunneqassapput akiussutissinneqarnerullu aappaa pingajuallu minnerpaamik qaammatinik pingasunik akunneqassallutik. Sapinngisamik ukiup ataatsip ingerlanerani tamakkiisumik pingasoriarluni akiussutissiisoqassaaq. Innersuussutaasumiit sivisuneruppat sapinngisamik piaarnerpaamik tullissaanik akiussutissiisoqassaaq.

Nappaammut akiussinnaassutsip siviussusaa

HPV-nut akiussutissiisutaasunut sunniuteqartunik tunillatsinnginnermi akiussutissinneqarnikkut HPV-mut akiussutissaq aatsaat sunniuteqarluassaaq. HPV-mut akiussutissap qanoq siviutigisumik sunniusimasarnera suli qularnaarlugu ilisimaneqanngilaq, siviisuumilli illersuutaanissaa naatsorsuutigineqarluni.

Kapisineq annertussusiliinerlu

Talimi assaqqup nikiisigut akiussutissiisoqassaaq. Assaqqumi tuiq nukissuata (musculus deltoideus) qeqqani qattunersaa kapisiffissatut innersuussutaavoq.

Akiussutissap annertussusissaraa: 0,5 ml.

Atorneqarfissarinngisai

Naartunerup nalaani akiuussutissiisoqarnissaa innersuussutaanngilaq. Takuuttaaq imm. atorneqarfissarinngisanut tunngasoq nalinginnaasoq.

Aappaluarneq (MFR) – MMR VaxPro

Arnanut siornatigut MFR-imut akiuussutissinneqarsimangitsunut taamaalillutillu aappaluararnermut akiuussutissinneqarsimangitsunut akiuussutissinneqarnissaq neqeroorutaavoq. Taanna arnap kingorna naartutilluni virusimik aappaluaralersitsisartumik naartumut ingerlatitseqqiinissaanut illersuutaavoq. Arnap naartuleqqammersup aappaluararnermik tunillanneqartup virusi naartumut ingerlateqqissinnaavaa taamalu pisoqarpat naartoq katanneqarsinnaavoq imal. annertuunik innorluuteqarluni inunngorsinnaavoq. MFR-imut akiuussutissamik (M-M-R vaxPro), aappaluararnermut akiuussutissamik akulimmik akiuussutissiisoqassaaq.

Piffissaq akiuussutissiivissaq

Akiuussutissinneqarnissaq arnanut siornatigut MFR-imik akiuussutissinneqarsimangitsunut imal. aappaluararsimangitsunut naartusinnaalersinnagit neqeroorutaavoq. Pineqartoq 18-ileereersimappat -ataasiaannarluni akiuussutissinneqarneq aappaluararnermut illersuutaamat- ataasiarluni akiuussutissinneqarnissaq innersuussutaavoq. 18-iliisimangitsut siornatigullu akiuussutissinneqarsimangitsut marloriarluni akiuussutissinneqarnissamik neqeroorfigineqassapput.

Nappaammut akiuussinnaassutsip sivissusaa

Inuunerup sinnera nappaammut akiuussinnaassuseqalersitsisinnaasutut isigineqarpoq

Kapisineq annertussusiliinerlu

Talip/assaqqup nukingagut kapisisoqassaaq. Assaqqumi tuip nukissuata (musculus deltoideus) qeqqani qattunersaa kapisiffissatut innersuussutaavoq.

Akiuussutissap annertussusissaraa: 0,5 ml.

Atorneqarfissarinngisai

Akiuussutissinneqareernerup kingorna qaammat ataaseq naartunaveersaartoqassaaq. Arnat naartussamaartut utaqqinissaannik siunnersortariaqarput.

Naartusumilli kukkulutornikkut akiuussutissiinermi naartuersittoqartariaqanngilaq. Akiuussutissaq "uumassusiliimmat" arnanut nappaatinut akiuussinnaassusaat sanngiiffilinnut atoqqusaanngilaq. Takuuttaaq imm. atorneqarfissarinngisaanut tunngasoq nalinginnaasoq.

Kingunerluutit nalinginnaasut

Akiuussutissiinermi kingunerluutit navianaatillit qaqutigooqaat. Akiuussutissiinerit tamarmik kapisiffiup nalaagut ersiuteqarsinnaapput nalinginnaasumillu qasoqqanermik, nalinginnaasumik iluaalliornermik kissarneqarnermillu nassataqarsinnaallutik. Taamaammat kissarneqarnermut atatillugu noqartoqarsinnaavoq. Kingunerluutit amerlanersaat navianaateqanngillat taamaallallu ulloq unnuarlu

ataaseq sivissuseqartarlutik. Kingunerluutit naatsorsuutigineqanngitsut sakkortuulluunniit Nunatsinni Nakorsaaneqarfimmut nalunaarutigineqassapput.

Paasissutissat akiuussutissat ataasiakkaat puuinut ilanngussamiittut innersuussutaapputtaaq.

MALUGINIAGASSAQ! Aap ingerlaarnerata ajalusoornaranut nakorsaattissamik (Adrenalin kapuutissaq) akiuussutissiinerni tamatigut sillimateqartoqartariaqarpoq.

Atorneqarfissarinngisai nalinginnaasut

Akiuussutissap akuinik sapigaqarneq imal. siornatigut akiuussutissamut pineqartumut sakkortuumik qisuariarneq.

38 gradit sinnerlugit kissarneqarluni napparsimanermi akiuussutissinneqarnissaq kinguartittariaqarpoq. Kissarneqarluni kissarneqaraniluunniit nalinginnaasumik annikitsumik nuannermi akiuussutissinneqarnissaq kinguartittariaqanngilaq.

Meeqqat napparsimasut nappaataallu aaqikkiartunngitsut imal. misissugarineqartut, naqqiimitinnagit nappaataallu suussusersineqartinnagu akiuussutissinneqartariaqanngillat. Akiuussutissat virusinik uumasunik akullit, meeqqanut nappaatinut akiuussinnaassusaat sanngiillisimasunut innersuussutaannginnerat, maluginiaqquneqarpoq.

Atorneqarfissarinngisaat akiuussutissat ataasiakkaat puuinut ilanngussani nassuiarneqarput.

Nalunaarsuineq

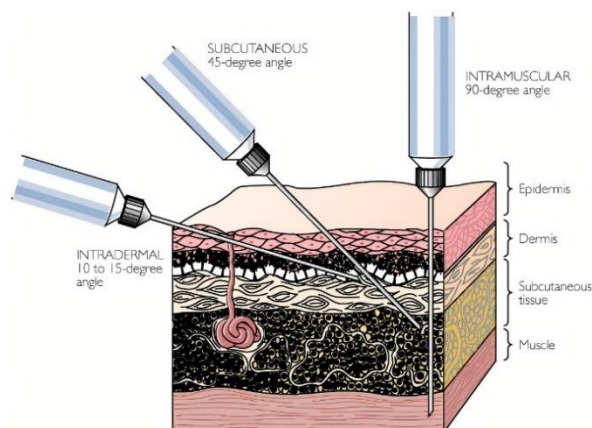
Meeqqanik akiuussutissiinerit Cosmic-imi "Vaccinationskort – øvrige" ataani tamatumunnga maleruagassiaq naapertorlugu nalunaarsorneqassapput.

Akiuussutisseeriaatsit

TB-mut akiuussutissaq ammip ikiagut (talimi assaqqukkut) kapputigisassap saniatigut tamatigut nukitsigut akiuussutissiisoqartariaqarpoq. Ataani takussutissiaq takuuk.

Meeraq suli aqqaneq marlunnik qaammateqalersimangippat quttoqqap nukingagut (musculus vastus lateralis) kapisisoqassaaq, meerarlu aqqaneq marluk sinnerlugit qaammateqarpat talimi assaqqup nukingagut (musculus deltoideus) kapineqassalluni.

Nassuiaat sukumiinerusooq ataani takuneqarsinnaavoq. Paasissutissanik annertunerusunik pissarsiniat Statens Seruminstitutimut (www.sst.dk) innersuunneqarput.

Meeraqqanik ukioqanngitsuniit aqqaneq marlunnik qaammatilinnut nukikkut kapisineq

Kapisiffissatut iinnersuussaq tassaavoq nukiup musculus vastus lateralis-ip qeqqa (quttoqqap saneraa).

Kapisinnginnermi ameq 5x5 cm-ip missaa ethanol 70-85%-imik tunillannartuineqassaaq. Tunillannartuiaat panereerpat aatsaat kapisisoqassaaq.

Kapuut 90°-inik qivernerlugu (vinkel) kapputtariaqarpoq.

Kapuut ataasiartagaq tunillannartuiagaq atorneqassaaq nukinnut kapuutitalerlugu (20-23 G). Kapuutitaa 20-25 mm-imik takissusilik naleqqukkajuppoq. Takissusaa meeqqap angissusaanut orsullu issussusaanut naapertuussartariaqarpoq.

Meeqqanik inersimasunillu nukikkut kapisineq

Kapisiffissatut innersuussaaq tassaavoq nukup musculus deltoideus-ip (tuip nukingata annerup) qattunerpaaffiata qeqqa. Akiuussutissap acromion-ip ataatungaagut, inussat marluk/pingasut silisusaata nalaagut kapisinikkut, nukimmi qullasippallaakkut imal.

appasippallaakkut kapuutiginninnissaata qulakkeernissaa pingaaruteqarpoq.

Kapuut ataasiartagaq tunillannartuiagaq nukinnut kapuutitalerlugu (20-23 G) atorneqassaaq. Kapuutitaa 20-25 mm-imik takissusilik naleqqukkajuppoq. Takissusaa inuttaata angissusaanut orsullu issussusaanut naapertuussartariaqarpoq.

Ammip ikiagut TB-mut akiuussutissiineq

Kapisiffissatut innersuussutaasoq tassaavoq assaaq silataata ammut pingajorarterutaata missaa, musculus deltoideus-ip saanermut ikkusimaffiata alluip nalaq. Kapisiffissaaq eqqiluutsuussaaq panerlunilu tunillannartuiaatinillu atuisoqartariaqanngilaq. Spitti atorneqarsimappat panerpat aatsaat kapisisoqassaaq.

Kapuut ameq sammiveqatigingajallugu tigummineqassaaq.

Kapisinermi kapuutip nuua qummut sammissaaq- ammanera takuneqarsinnaanngorlugu.

Kapuut ataasiartagaq tunillannartuiagaq 1,0 ml naatsumik kapuutitalerlugu (25-26 G) atorneqassaaq.

Ataatsikkut arlalinnik akiuussutissiineq

- Ataatsikkut immikkullu kapisilluni akiuussutissiisoqassaaq.
- Akiuussutissat "uumassusillit" marluk ataatsikkoortinneqanngikkunik sap. ak. sisaminik akunnilerlugit kapuutigineqassapput.
- Akiuussutissat uumassusillit uumassuseqanngitsullu arlaannik akunnilerlugit kapuutigineqarsinnaapput.
- Akiuussutissat akulerissequsaanngillat.

Nunani allani akiuussutissinneqarsimasunik nalimmassaaneq

Nalorninermi Nunatsinni nakorsaaneqarfik attavigineqassaaq.

Uumasunik toqtanillu akiuussutissiinerit akuttussusissaattut siunnersuutit

Akiuussutissat akuleriit	Akiuussutissiinerit minnerpaamik akuttussusissaattut innersuussutit
Susinnaajunnaarsitat marluk	Soqanngilaq; ataatsikkoortinneqarsinnaapput imal. qanorluunniit sivistutisumik akunnilerneqarsinnaallutik
Susinnaajunnaarsitat uumassusillillu	Soqanngilaq; ataatsikkoortinneqarsinnaapput imal. qanorluunniit sivistutisumik akunnilerneqarsinnaallutik
Akiuussutissat uumassusillit marluk	Ataatsikkoortinneqanngikkunik sap. ak. sisaminik akunnilerneqassapput

Nunatsinni Nakorsaaneqarfik/Landslægeembedet Landslægeembedet, 1. marts 2023

Henrik L. Hansen / Louise L. Faber

Ilitsersuutip matuma taarserpaa:

Meeqqanik akiuussutissiisarneq pillugu Nunatsinni Nakorsaaneqarfiup ilitsersuusaa 1. september 2015-imeersoq

Ilanngussaq 1: Akiuussutissiisarnermut najoqqutassatut takussutissiaq

Ukiut	Nappaatit	Akiuussutissat	Kapitin-nissat
Inoorlaat	Tuberkulose	BCG-vaccine (BCG Vaccine "AJ Vaccines")	2
	Hepatitis B	Engerix-B 10 mikrogram/0,5 ml	
Pingasunik qaammatillit	Toqqusaarluut/ difteri, noqarnej/tetanus, ilummoorneq/pertussis, nukillaarneq/olio, Haemophilus influenza type b (Hib)-infektion	Di-Te-Ki-Pol-Hib-vaccination (Pentavac)	3
	Hepatitis B	Engerix-B 10 mikrogram/0,5 ml	
	Pneumokokkit	Pneumokok-vaccine 13-valent (Prevenar 13)	
Tallimanik qaammatillit	Toqqusaarluut/ difteri, noqarnej/tetanus, ilummoorneq/pertussis, nukillaarneq/olio, Haemophilus influenza type b (Hib)-infektion	Di-Te-Ki-Pol-Hib-vaccination (Pentavac)	3
	Hepatitis B	Engerix-B 10 mikrogram/0,5 ml	
	Pneumokokkit	Pneumokok-vaccine 13-valent (Prevenar 13)	
Aqqaneq marlunnik qaammatillit*	Toqqusaarluut/ difteri, noqarnej/tetanus, ilummoorneq/pertussis, nukillaarneq/olio, Haemophilus influenza type b (Hib)-infektion	Di-Te-Ki-Pol-Hib-vaccination (Pentavac)	3
	Pneumokokkit	Pneumokok-vaccine 13-valent (Prevenar 13)	
	Mæslingerneq, savarneq aappaluarernerlu	MFR-vaccine (M-M-R vaxPro)	
Sisamanik ukiullit	Mæslingerneq, savarneq aappaluarernerlu	MFR-vaccine (M-M-R vaxPro)	1
Tallimanik ukiullit	Toqqusaarluut/ difteri, noqarnej/tetanus, ilummoorneq/pertussis, nukillaarneq/olio	Di-Te-Ki-Pol-revaccination (Tetravac)	1
Aqqaneq marlunnik ukiullit (niviarsiaqqat)	HPV-mik, kræftimut kinguaassiuutitigullu unnguninnermut akiuussutissinneqarneq siulleq	Human Papillomavirus vaccine (Gardasil 9)	1
	HPV-mik, kræftimut kinguaassiuutitigullu unnguninnermut akiuussutissinneqarnerit aappassaat	Human Papillomavirus vaccine (Gardasil 9)	
16-inik ukiullit (niviarsiaqqat)	Aappaluararnermut, MFR-imut akiuussutissinneqarsimangikkaanni	MFR-vaccine (M-M-R vaxPro)	1

*Meeqqat HbsAg-positivimik anaanallit aqqaneq marlunnik qaamteqalernerminni sisamassaa Engerix-B 10 mikrogram/0,5 ml-imik akiuussutissinneqassapput.

** Akiuussutissat taakku atuarfimmi meeqqerisumit neqeroorutaapput